

PŘEHLED VÝZKUMŮ

57-1

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 57
Volume 57

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Barbora Tesařová
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce Cover Photography	Zelená Hora (okr. Vyškov). Starobronzový kamenný segment. Zelená Hora (Vyškov District). Early Bronze Age stone segment.
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2016
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2016 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

IVANOVICE NA HANÉ (OKR. VYŠKOV) „Spravedlnost“, „Borůvka“. Doba římská, DSN. Sběry. Badatelský výzkum.

V souvislosti s řešením projektu GAČR 14-33170P „Archeologie střední a mladší doby bronzové - kontext a informační potenciál rozsáhlých záchranných výzkumů“ proběhla prospekce s použitím detektorů kovů, která přinesla v obou tratích zlomky spon.

David Parma

Resumé

Ivanovice na Hané (Bez. Vyškov), „Spravedlnost“, „Borůvka“. Römerzeit, Völkerwanderungszeit. Einzelfund. Forschungsgrabung.

KLENTNICE (OKR. BŘECLAV)

„Nad hřbitovem“. Doba římská. Povrchový sběr, průzkum detektorem kovů. Uložení nálezů: Regionální muzeum v Mikulově, př. č. 06/2014 a 02/2015.

Lokalizace: X=-599996 Y=-1200566 (S-JTSK), rozptyl cca 100 m.

V souvislosti s prospekci na sídlišti s dominujícími nálezy z doby bronzové (viz příslušný oddíl) bylo nalezeno i několik keramických fragmentů z doby římské a jedna mince.

František Trampota

Resumé

Klentnice (Břeclav Dist.), „Nad hřbitovem“. Roman period. Surface survey. Find of several pottery sherd and one coin.

LOŠTICE (OKR. ŠUMPERK)

„K Vlčicím“. Doba římská. Ojedinelý nález. Detektorový nález. Uložení: Vlastivědné muzeum Šumperk, přír. č. 32/2013.

V oblasti Mohelnicka (okr. Šumperk) známe několik germánských sídlišť ze střední doby římské. V roce 2013 zde

byla nalezena vůbec první spona z daného období, a to pomocí detektoru kovů (manželé Pokorní z Vlčic – odevzdána do sbírek Muzea Mohelnice). Spona byla nalezena na poli při jihozápadním okraji Loštic (ZM 10 14-43-24, 419:344 mm od Z:J s. č.), další nálezy z doby římské z této polohy neznáme (ani z dalších prospekci). Nejbližší soudobou lokalitou je sídliště v poloze Loštice, Na Tabulích, vzdálené cca 400 m vzdušnou čarou severovýchodním směrem.

Nalezená drobná spona má odlomené vinutí s jehlou, je vyrobena pravděpodobně z bronzu a pokrývá ji tmavozelená patina. Silnější válcovitá hlavice a také nožka byly zdobeny vkládanými stříbrnými drátky. Rozměry: max. délka 2,9 cm; max. šířka hlavice 2,3 cm (obr. 2). Spona patří dle klasifikace O. Almgrena do jeho V. skupiny, 8. série (č. 120-131) – známé pod termínem „Kopfkammfibeln“, tedy spony s válcovitou hlavicí; náš nález zcela odpovídá exempláři č. 125 (Almgren 1923, 49, 59–61, Tf. VI: 125). H. Machajewski později zpracoval spony V. skupiny 8. série do celkem 9 variant. Náš nález snad patří k jeho řídce se vyskytující variantě 4 – skupině spínadel se segmentovou konstrukcí (datuje ji do konce stupně B2 až stupně B2/C1), ovšem sponu přesně odpovídající typu A. 125 do tabulky s čelními variantami nezařadil (Machajewski 1998, 187–189, 192–193, Abb. 2: 20–22).

Vyobrazenou sponu č. 125 uváděl O. Almgren jako jedinou známou svého typu – pochází z pohřebiště Nikutowo, woj. warmińsko-mazurskie v severovýchodním Polsku. Jedná se tedy o lokalitu bogaczewské kultury v rámci západobaltského kulturního okruhu; jiná odtud není dosud známa. Podobně vzácná je spona A. 125 i v oikumeně wielbarské kultury, kdenznáme jen několik exemplářů. Častěji se objevuje na pohřebištích a sídlišťích przeworské kultury. O spojitosti spony A. 125 s przeworským prostředím svědčí také fakt, že někdy bývá její bronzové tělo kombinováno s železnými prvky samotného spínání (Kowalewko, Grodzisk Mazowiecki). Hroby s výskytem spony A. 125 jsou vesměs datovány do stupně B2/C1.

Zdánlivě překvapivé zjištění tohoto typu spony na vzdálené severní Moravě ovšem není v naddunajském prostoru úplnou výjimkou. Spony A. 125 nebo velice podobné exempláře jsou sporadicky známy také z jihozápadního a jižního Slovenska, též z horního Potisí (z mužského bojovnického sarmatského hrobu č. 28 na pohřebišti na lokalitě Hévízgyörk, datovaného do st. B2/C1) a dokonce z římského limitu – z Brigetia.

Výskytem některých typů spon z Almgrenovy V. skupiny 8. série v naddunajském barbariku a přilehlém limitu se zabývali zejména M. Olędzki a J. Tejral (naposledy Tejral 2006, 145–149, Abb. 19 – zde další citace). Bronz. spony typu A. 124, 126-128 a 130 totiž převažují v oikumeně wielbarské kultury, zatímco typ A. 129 se koncentruje v okruhu przeworské kultury a v naddunajském prostoru tak všechny dle těchto badatelů představují (spolu se sponami A. 41, A. 43, A. 95/96) jeden z cizorodých prv-